

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Cap. V. De professis ejectis, fugitivis, apostatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

inferiori eorum, qui choro deputati ad gradum laicorum, ex gradu Scholasticorum in societate ad gradum coadjutorum temporalium & contra fieri potest hic transitus; quia id nullibi prohiberetur, & passim practicatur. Non enim per talem transitum mutatur religio; sed intra eandem observationem votorum exercitia & officia mutantur, & ad diversa ministeria fit applicatio. Ita Sotus de Just. L. 10. quest. 5. a. - circa finem. Azor. p. 1. L. 10. cap. 6. quest. 7. Sanch. L. 6. sum. cap. 7. num. 8. Castrop. tr. 16. d. 4. p. 16. §. 5. num. 11. Porro gravior causa adesse debet transiendi à superiore ad inferiorem, quamquam contra. Sufficit autem Vg. si ad literas addiscendas superioraque ministeria exercenda minus aptus, ad inferiora verò habilis existat, cum hæc mutatio religioni sit utilior; aut etiam si singulari affectu humilitatis ad illa inferiora feratur. Nunquam tamen talis translatio facienda transferendo

invito, nisi fortè ob delictum grave. Sanch. loc. cit. num. 81. tametsi Suar. tom. 4. de relig. tr. 10. Lib. 4. cap. 17. num. 9. a quod Castrop. loc. cit. videatur sentire contrarium in societate. Eam translationem necessariò faciendam à solo generali vel provinciali, cum consensu capituli; quia res gravis est, ut vult Sanch. loc. cit. sed fieri posse ab immediato superiore, præsertim, cum translatio ab eo facta, si ita videatur, revocari possit à generali vel provinciali; censeat Castrop. loc. cit. num. 12. Et hæc præsciendò à contraria consuetudine & ordinatione alicujus religionis. Nam in societate Jesu hæc translatio reservata soli generali, ut Sanch. loc. cit. solumque permittitur provinciali intra biennium eos, qui indifferenter recepti, applicare gradui scholasticorum vel laicorum. Quæ tamen non est translatio ab uno gradu ad alium, sed unius determinatio, ut bene Castrop. loc. cit.

CAPUT V.

De professis ejectis, fugitivis, apostatis.

Quest. 853. Ejecti à religione, fugitivi, apostatae quinam dicantur.

1. **R**esp. ad primum: Ejecti à religione dicuntur, qui non spontaneè, sed ob culpam suam expulsi sunt. Sylv. V. apostasia. n. 9. in fine. Tambur. de jure Abbat. Tom. 3. d. 8. qu. 1. n. 8. Pirh. h. t. n. 186. in fine.

2. Resp. ad secundum: fugitivi ii proprie vocantur, qui sine licentia superiorum ab ordine vel monasterio, ut extra eorum potestatem & obedientiam liberè vagentur, ad tempus recedunt, cum animo tamen redeundi. Sylv. l. c. quest. 4. Sanch. L. 6. mor. c. 8. n. 2. Azor. p. 1. L. 12 c. 16. q. 1. Rodriq. reg. 99. tom. 1. q. 30. a. 1. Pirh. l. c. Reiffenst. h. t. n. 247. His etiam, non quidem de jure communi, quo permissum fugere ad superiorem majorem juxta L. qui sit fugitivus, ff. de adulter. edit. & novel. 17. §. si tibi quoque, quo recurrens ad principem non punitur. Sed jure novo Tridentini accensentur primò fugitivi, qui à suis conventibus sine licentia superioris recedunt prætextu adeundi suos superiores aliores (etiam sedem apostolicam ut constat ex constitut. Sixti V. cum de omnibus. & eidem constitutioni annexa. ad Romanum spectat) dum sess. 25. c. 4. de regul. elicet, nec liceat regularibus a suis conventibus recedere, etiam prætextu superiores suos accedendi, nisi ab iisdem missi aut vocati fuerint; qui vero sine prædicto mandato in scriptis obtento repertus fuerit ab ordinario locorum tanquam desoror sui instituti punitur. Quod ipsum tamen decretum quodam licentiam illam obtentam in scriptis ita juxta citat. Bullam Sixti V. cum omnibus & constitut. Ejusdem ad Romanum spectat, limitandum monet Reiffenst. n. 250. ut locum non habeat, si recedens talis ad superiores sit vir satis cognitus, ita ut proinde indiscretè agant ii superiores locales, qui à viro omnibus noto & omni exceptione majore similem licentiam exigant, multoque magis, si eum ut fugitivum tractare velint. Limitan-

dum quoque juxta Navar. in comment. 3. de regul. num. 51. ad 4. Azor. loc. cit. cap. 11. quest. 7. Sanch. cit. c. 8. n. 17. & 18. quos citant & sequuntur Pirh. n. 187. Wielt. n. 145. ita, ut locum non habeat in iis, qui à superiore iniquè tractantur & vexantur; hi enim, si aliud remedium non habeant, licite fugere possint à monasterio, inscio vel etiam invito superiore immediato majorem alium adeundi gratià, ut per illum ab iniqua oppressione liberentur; cum cuivis naturali & omni jure concessum se adversus vim & vexam injustam tueri, juxta loc. cit. vim. ff. de 7. & 7. & cap. 3. de sent. excomm. adeoque & talibus religiosi; unde desertores seu instituti non sint, nec pœnas apostatarum incurrant, modò certò & evidenter constet, & probari possit, illos injustè vexari à suo superiore, nec superesse aliud remedium, quàm superiorem prælatum adire. Verùm huic limitationi videtur non esse locus, habendosque adhuc tales pro fugitivis, nisi in scriptis licentiam discedendi habeant, vel probare possint, se eam petivisse, & tamen non obtinuisse. Dum Sixtus in constitut. sua ad Romanum spectat §. 20. inquit: Quòd si dicerent, se ad apostolicam sedem confugere ob gravamina sibi à suis superioribus illata, & ideo ab ipsis superioribus licentiam & literas obtinere non potuisse, non propterea nullo modo recipi valeant, nisi fide dignorum testimonio de petita ab eis licentia, & per superiores negata constiterit. Prout hæc verba contra Pirh. citatosque ac eo AA. obmovent. Donat. pr. regul. tom. 1. cr. 7. quest. 1. Reiffenst. h. t. num. 249. Adherentes dictam constitut. Sixti V. nec à Tridentino, nec ab alio Pontifice revocatum esse.

3. Dicitur autem in definitione fugitivorum: qui animo redeundi recedunt: accensentur, si quidem adhuc fugitivi, & nequaquam apostatis veris, proprie & strictè talibus, qui licet dimisso habitu animo vagandi & vivendi permanenter extra religionem longo tempore v.g. tribus vel

vel quatuor annis, vel indeterminatè, donec aliquod diuturnum negotium perfecerint, retineant tamen semper re ipsa animum redeundi & non excutiendi omnino jugum religionis, quamvis præsumantur ex tam diuturna in fuga perseverantia (quæ quanta ad talem præsumptionem requiratur prudentum iudicio æstimandum relinquatur ut Suar. tom. 4. de relig. cap. 1. num. 25. Tambur. de jur. Abb. tom. 3. d. 8. quest. 1. num. 13.) animum hunc non habuisse aut deposuisse, reputentur quoque in foro externo apostata & ut tales puniantur, & si tales in foro conscientie non sint, nec pœnis iure statutis in eo teneantur. Ita tenent Wiestn. h. t. num. 145. cum Castrop. tr. 16. d. 4. p. 16. num. 4. Ubi etiam rationem & differentiam assignat, cur potius is, qui constitutus in sacris habitum clericalem dimittit, assumpto gestatoque habitu laicali sufficiente tempore, ut communiter reputetur Laicus, sit verus apostata ab Ordine Clericali, quàm is, qui dimisso habitu extra monasterium vagans sit verus apostata ab Ordine religioso. Respondet quoque ad illud; veram apostasiam à fide & gratia incurri, etsi retineatur animus redeundi ad priorem statum; quod fides & gratia, cum non respiciant tempus integrè & completè, unteo instante deperdantur; religiosus verò status, cum respiciat tempus totius vitæ (nam pro omni eo promissa est obedientia) non potest censeri quis integrè & completè recedere, qui animum habet limitato tantum tempore illum relinquendi. Unde cum Suar. dum huiusmodi fugitivos apostatis accenset, nomen fugitivi & apostatae latius accipere necesse habet, prout nimirum nomine fugitivorum comprehenduntur recedentes ab ordine, sive cum sive sine animo redeundi, ut videre est apud Pirh. n. 186.

4. Resp. ad tertium apostata ab ordine religioso proprie & stricte talis est, qui ab ordine recedit animo penitus excutiendi jugum religionis, & nunquam ad eam redeundi. Cajet. 2. 2. quest. 12. art. 1. dic. 2. Less. L. 2. c. 41. n. 109. Azor. p. 1. L. 12. c. 16. qu. 1. Sanch. L. 6. mor. c. 8. n. 2. Castrop. l. c. n. 2. Roder. 99. reg. tom. 1. q. 30. n. 1. Pirh. l. c. cum communi. Ita ut tota ratio formalis apostasie consistat in dicto recessu sine animo redeundi unquam. Nec refert, an cum, an sine habitu religioso discedat & vagetur extra religionem. Donat. l. c. tr. 6. qu. 2. Pignat. tom. 7. consult. 68. num. 5. Sanch. loc. cit. num. 3. Castrop. rodrig. LL. cit. cum habitus non faciat monachum, sed professio regularis. c. porrectum h. t.

Quest. 854. Professus an ejici possit è religione

1. Resp. posse valide professos ex justa legitimaque causa ejici è religione tanquam certissimum est, & communi praxi omnium religionum firmatum tenent D. Th. quodlib. 12. a. ult. Nav. comment. 2. de regul. n. 33. Azor. p. 1. L. 12. c. 16. qu. 2. Molin. de just. tom. 1. tr. 2. d. 140. circa finem. Less. Lib. 2. c. 41. num. 106. Sanch. L. 6. sum. c. 9. n. 1. Suar. tom. 4. de relig. tr. 8. L. 3. c. 4. n. 2. Laym. L. 4. sum. tr. 5. c. 13. n. 1. Castrop. tr. 16. d. 4. p. 19. n. 2. Barbof. in c. 24. h. t. n. 5. Pirh. h. t. n. 194. contra Abb. in c. cum ad monasterium de stat. monach. n. 13. Cardin. in Clem. 1. eodem §. quia vero n. 5.

Grassius p. 1. decis. Lib. 3. c. 5. num. 145. alique apud Sanch. l. c. quorum sententiam asserit Castrop. l. c. n. 1. pro eo casu, quo expellendus expulsionem resistens, affirmaret, se paratum corrigi debitamque poenam sustinere, approbari à Sylv. V. religio. 6. §. 17. Armill. cod. §. ult. aliisque gravibus DD. eo nixos fundamento, quod c. fin. h. t. præcipiatur praelatis ejectos & fugitivos querere & reducere, unde rectè deduci videtur, eos non debere ejici. Alias rationes pro hac sententia vide apud Castrop. l. c. ab eo dilatas. Verùm Contrarium clare, etiam adjecta ratione, apparet ex jure antiquo & novo. Ut dum can. 16. caus. 24. q. 3. dicitur: *Resecanda sunt putridæ carnes, & scabiosa ovis à canis repellenda, ne tota domus massa, corpus & pecora ardeant, corrumpantur, putrescant, & pereant* &c. & can. 34. ead. caus. §. 9. ubi: *ut his, quibus prodesse non potuit correctio, non parcat abscissio, oportet enim meminisse mandati, quo ab ipsa veritate præcipitur, ut si nos oculus aut pes, aut dextera scandalizaverit manus, à corpore auferatur* &c. Idemque patet ex omnium religiosorum ordinum constitutionibus ab ipsis earum SS. Fundatoribus inductis. à S. Basil. in reg. 28. ex fusius Dissut. à S. Benedicto in reg. sua q. 28. S. August. in sua. c. 20. S. Hieron. relatus in cit. can. resecanda q. 3. Dominic. d. 1. c. 19. suarum consil. S. Francisc. in sua reg. cap. 13. S. Ignat. 2. p. consil. c. 1. §. 1. Ac denique ex ratione, dum nimirum bonum communi religio, cui expedit illa expulsio, præferendum bono singulari. His non obstante c. fin. h. t. utpote cujus diversæ ab intento ad adversarii sensu dantur interpretationes, de quibus paulò post separata erit quest. Neque can. impudicas & can. si quis sacro 27. qu. 1. ubi vetantur ejici moniales professæ. Ad hoc siquidem mox quoque responditur speciali quest. desuper instituta.

2. Dixi: *valide professi*: potest enim & nulliter professus ejici, non alio tamen modo & tempore, quàm quo ipse nulliter professus contra religionem reclamare potest, nempe intra quinquennium; & cum interventu Ordinarii; cum religio & religiosus sint correlativa. Quod autem de uno correlativum dispositum, trahitur etiam ad alterum. Ita Reiffensl. h. t. num. 238. cum Bordon. de profess. regul. c. fin. & var. resol. 23. num. 6. & Donat. pr. regul. tom. 2. tr. 12. quest. 35. qui etiam id confirmat Decreto Urbani VIII. desuper edito. Uti etiam Pignat. tom. 1. consult. 89. num. 17. inter plures alias declarationes Cardinalium pro hoc recitat editam 16. Decemb. 1617. in hæc verba: *Eminentissimi Patres S. Concilii Trid. interpretes ex communi omnium sententia censuerunt Decretum Eiusdem S. concilii c. 19. sess. 25. de regul. vendicare sibi locum, non modo, cum professus nullitatem suæ professionis allegat, causasque deducat, verùm etiam, cum superiores ipsi ex se illum eicerent tanquam nulliter professum.*

Quest. 855. Quæ sit causa legitima ejiciendi professos.

Resp. causæ hæc sunt sequentes. Primò, si committat crimen grave, infamè vel graviter scandalosum & nocivum propter quod sine gravi ordinis detrimento & infamia in eo tolerari nequit Pirh. h. t. num. 105. Barbof. inter cetera crimina enumerans ex Mirand. tom. 1. q. 52. a. 1. vari.

varias apostasias, homicidium, sodomitiam &c. omnique delictum, ut ait Castrop. *cit.* p. 19. n. 8. quod à seculari commissum pœnam mortis mereretur, vel etiam perpetui carceris, tritemium, ut cum Donat. *tom.* 1. *tr.* 8. q. 6. portell. *in dubiis regular. V. ejicere ab ordine in addit.* n. 1. reiffenst. *h. t. n.* 228. requiritur autem ut tale crimen publicum sit, non quidem necessariò publicè commissum, sed publicum jure, hoc est, in judicium deductum, ibique sufficienter probatum vel confessum, vel notoritate facti. Mirand. *l. c. a. 2.* Rodriq. *tom.* 1. *q.* 30. *a.* 14. & sequent. Sanch. *L. 6. mor. c. 9. n. 4.* Castrop. *l. c. p.* 19. *n. 5.* Wiestn. *h. t. n.* 153. idque non tantum inter Fratres seu conventuales, sed etiam publicum inter seculares, ut expressè addit reiffenst. *h. t. n.* 229. sine qua publicitate pœna illa ejectionis gravissima eaque publica delicto non decernitur, rationem aliam addit D. Bonnav. *in quasi. super reg. Frat. minor.* 4. 14. dum ait: *ut vitetur scandalum, & ne, si ejiciatur ob delicta occulta videatur injustè ejectus, aut ejus peccatum prospicatur injustè, quod utrumque illicitum est, unde ait Reiffenst. l. c. prætare, ut committens delictum perpetuò potius incarcerationetur, quam ejiciatur, dum tamen dicitur delictum scandalosum & nocivum aliis, etiam religiosis sociis, esse causa sufficiens ejectionis, expectandum non est, ut de facto noceat, sed sufficit, si probabiliter & rationabiliter timeatur nociturum, nisi delinquens recedat, ut cum Suar. *tom.* 4. *de reliq. tr.* 8. *l.* 3. *c.* 8. *num.* 9. Castrop. *l. c. n.* 5. juxta *cit. c. resecande* & *c. ecce.* 24. *q.* 3. & *c. sed illud.* 45. *dist.* An verò esse debeat delictum reincidentiae seu repetitum post praelati monitionem; vel an sufficiat semel tantum commissum, citra monitionem aut aliam incorrigibilitatem, in eo non ita conveniunt A. A. posterius defendunt Castrop. *ait p.* 19. *num.* 7. citatis pro hoc azor. *dist. mor. l.* 12. *c.* 16. *q.* 3. Sanch. *L. 6. sum. c.* 9. *n.* 5. Suaz. *l. c. 4. num.* 11. ex ea ratione, quod possit esse delictum ita grave & scandalosum, ut non possit commode aliâ pœnâ puniri, neque aliâ viâ scandalo fieri satis, aut honori religionis consuli, quam expulsiōne ab ordine, sintque aliqua delicta, quæ, si religiosus semel ausus est committere, prælumi merito potest eadem & graviora commissurus, quo casu, etsi talis de facto incorrigibilis non sit, quia non fuit correctus, aut etiam monitus, sit tamen incorrigibilis ex juris prælumptione, ut inquit Castrop. quia prælumptione nititur religionis regula, si quæ ob aliquod delictum semel commissum permittit aut statuit delinquentem expelli. Ad hæc sint plurima indulta & privilegia, quibus id ipsum pluribus religionibus concessum, v.g. à Leon. X. Minoribus à Pio V. religioni S. Hieron. à Gregor. XIII. Societati in Bulla incipiente, *cum aliis prapósito Generali.* pro ut refert Suar. *l. c. c. 4. num.* 11. Unde rectè inferitur, quòd etsi spectato jure communi necessario requiritur incorrigibilitas ad expulsionem, eidemque præmittendam monitionem, & tamen non temper necessarium esse. His tamen non obstantibus regulariter ad expellendum professum necessarium esse, ut sit verè incorrigibilis juxta decretum S. Congreg. Card. Interp. Conc. Trid. jussu Urbani VIII. emanatum 21. Sept. 1624. quòd reperitur *tom.* 3. *Bullar. const.* 28. *hujus pontificis,* admittit Castrop. *l. c. num.* 6. citatque ab eo AA. quin & absolurè hodieum necessariam esse veram incorrigibilitatem, tenent cum D. Bonavent. *l. c.* Cardin. *in c. cum R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.**

olim de privileg. *num.* 4. Sylv. *v. religio* 6. *q.* utl. armill. *v. cod. n. ut.* Cuch. *l. 3. instit. mor. lit.* 1. *n.* 130. & 139. Reiffenst. *h. t. n.* 227. consistente hac vera incorrigibilitate juxta communioem in eo; quòd post trinam monitionem ac punitionem denno relapsus graviter & scandalosè. Ita cum abb. Majolo, Sayr. Grassis à se relatis. Sanch. *l. 6. mor. c. 9. n. 4.* Castrop. *l. c.* Wiestn. *num.* 145. Pelliz. *tom.* 2. *tr.* 8. *c.* 5. *n.* 2. Reiffenst. *num.* 230. *arg. c. 2. contigit.* & 2. *de sent. excom.* & *c. cum non ab homine, de Judicis.* quia talis monitio est canonica, & toties relapsi emendatio desperata. Non tamen ad hanc incorrigibilitatem requiritur ut in idem delictum relabatur, sed sufficit committi alia æque gravia vel graviora *c. ut fama, de sent. excomm.* Abb. *in cit. c. cum non ab homine.* Sanch. Castrop. Reiffenst. *LL. cit.* neque ad eam constituendam sufficere, quòd ex loco pœnitentiæ vel carceribus fugiat, nisi fortè post trinam monitionem quartâ vice fugeret, asserit Reiffenst. *n.* 231. ob decretum S. Congr. Conc. Trid. editum 13. Novemb. 1632. ad instantiam Generalis sui ordinis. Contrarium sentientibus cum Abb. *l. c.* Portell. *l. c. num.* 4. & Sanch. *l. c.* Et hæc de jure communi, jure tamen novo rei nimirum decreti S. Congr. Interp. jussu Urbani VIII. editi præter ea, quæ jure communi circa hanc incorrigibilitatem statuuntur, requiritur ad eandem; *ut delinquens unius anni spatio in jejuniis & pœnitentiâ probetur in carceribus & elapso anno nihilominus non respuerit sed indurato animo in sua pervicacia perseveraverit.* Secunda causa est, si reticuit impedimentum vel defectum valde gravem, propter quem graviter adcepta fuit religio, ita ut dolus causam dederit admissioni; tunc enim religio eum retinere non tenetur. Lessi. *l. 2. c. 41. n.* 206. azor. *l. c. q. 3.* Sanch. *l. c. num.* 4. & 5. quos citat & sequitur Pirh. *num.* 195. in fine. pro qua citat Castrop. *l. c. n.* 9. Navar. *l. 3. conf. tit. de regul.* 81. 25. Sa. *v. religio, n.* 34. Vega. 2. *tom. sum. c.* 5. *cas.* 4. Sanch. *l. 7. de mat. d.* 37. *n.* 53. & c. assignatâ etiam pro ea ratione, nimirum; quia per errorem injustè à proficiente causatum eundem admisit, & in suam recepit potestatem, adeoque eundem denno in pœnam illius delicti à se expellere. Verùm docet ipse cum Rodriq. *qq. reg. eo.* 3. *q.* 17. *a.* 9. & Sanch. quem dicit sententiam suam retractasse *l. 5. sum. c. 4. num.* 56. eò quòd hæc culpa alia via puniri possit, & si quòd fortè ortum scandalum, eidem satisfacere, præsertim cum non sit ex iis, ob quam religio notam & infamiam incurrat, dum potius amore & affectu religionis commissa esse videri possit, cujus tamen contrarium esse in Societate, ubi ob taciturnitatem istiusmodi impedimenti posse dimitti professum fatetur Castrop. *l. c.*

Quæst. 856. quid sit circa ejectionem monialium incorrigibilium.

REsp. tametsi in rigore loquendo moniales quoque propter incorrigibilitatem eò quòd illius emendatio & correctio in nullo monasterio speretur, ejici quoque possint ut Sanch. *l. c. n.* 6. Castrop. *l. c. n.* 3. Darbos. *l. c. n.* 16. Pirh. *h. t. n.* 195. non obstante *cit. can. impudicas.* & *c. si quis sacro.* cum ibi non negetur illas quandoque excludi posse, id tamen consultum non esse, nec usitatum, sed potius perpetuo carcere detinendas esse, quàm ejiciendas cum gravi scandalo, vel ad aliud monasterium transferendas, passim monent AA. juxta const. Urbani VIII. quam referunt Rodriq. *qq.*

K k k k

regul.

regul. dom. l. 9. 10. a. 9. Mirand. de monialibus q. 3. a. 2. apud Barbos. l. c. dicentem revocatam non esse per Pium V. vel Conc. Trident. et si stri-
ctiore, idque ne aliis monialibus præbeatur an-
sa se præbendi aut fingendi quoque incorrigibiles,
ut ejectæ monasterio vagandi, dum mulieres ex
sua conditione libertatem optent, plurimæque, quæ
à principio statum religiosum perlubenter am-
plexæ, postmodum dolente se quasi coactæ sub
clausura existentes, media procurent, statum illum
& clausuram deserendi. Castrop. pirh. LL. cit.

*Quæst. 857. quid sit circa dimissionem
& expulsionem Scholasticorum seu
simplicibus tantum votis obstrictorum
in Societate.*

Resp. primò: tam hi quam professi ejusdem
Societatis non secus ac aliarum religionum
dimitti & ejici possunt, diversimodè tamen, ita
ut Scholastici dimittantur liberi à suis votis sim-
plicibus, professi verò ejiciantur ligati suis votis
solennibus pro ut habetur p. 2. *const. c. 1. & 2.* &
in Bulla Gregor. XIII. incipiente: *ascendente do-
mino.* orta hac diversitate ex diverso modo reci-
piendi illos, dum emittentes vota simplicia societa-
tati traduntur & ab ea recipiuntur sub ea solùm
conditione, ut ab ea retineantur, quam diu ipsa
retinendos judicaverit. unde cessat eorum ad vota
obligatio cessante conditione, sub qua emissæ &
acceptatæ, nimirum quam diu in Societate retine-
bor, emittentes verò solennia vota professionis
emittant ea absolute, societateque obligat ad illos,
saltem quò ad vinculum & votorum firmitatem,
retinendos, ac proinde eos liberos à votis dimittere
nequit ita Castrop. l. c. p. 20. n. 1.

2. Resp. Secundò: requiri legitimam causam
ad dimissionem tam professorum quam Scholasti-
corum. & quod attinet ad professos requiri causam
gravem, quamvis, ut inquit Castrop. *num. 2.* minor
quam in aliis religionis sufficiat causa ad eorum
dimissionem, dum p. 2. *const. c. 2.* ubi de causis
illis agitur, enumerantur, quæ in aliis religionibus
insufficientes judicantur, nec mentio fit incorrigi-
bilitatis in Bulla Gregor. XIII. quæ incipit, *Cum
alias* ubi statuitur, posse Generalem Societatis ex
causis exigentibus, quales sunt omnes illæ, cum
quibus eos sine gravi sui jactura retinere non potest.
cumque societati specialiter incumbat proximorum
saluti inservire, & vel inde inter perditionis pericula
præ aliis religionibus continuè versetur, facilius
quolibet gravis culpa, utpote huic fini obstans,
haberi potest pro sufficiente causa dimittendi pro-
fessos. ita Castrop. enumerans etiam in specie cau-
sas aliquas, ob quas juxta p. 9. *const. c. 4. §. 7.*
ipse præpositus Generalis non tantum ob officio,
sed & à Societate removeri possit; nimirum copu-
lam carnalem, vulnerationem cujuscumque, alicujus
de rebus collegiorum ad proprios usus assump-
tionem, aliorumque bonorum stabilitati alienatio-
nem: Quod attinet ad non professos societatis,
nimirum scholasticos & coadjutores formatos re-
quiri ad eorum dimissionem causam aliquam legiti-
mam, quæ se non offerente, obligata sit eos reti-
nere tanquam verius cum suar. l. c. *tr. 10. l. 2. c. 9. n. 10. & seq.* tenet Castrop. l. c. n. 4. ortâ
hac obligatione eos non dimittendi sine causa tum
ex ipsis constitutionibus societatis, ut patet ex eo,
quòd S. Fundator ejus in *Exam. gener. cap. 6. in
ejus declarat.* dicat: *non est injustum, si societas li-*

*bertatem ad eos dimittendos, quando non faciunt,
quod deberent, retinet.* Item paulò post c. 7. §. 1.
inquiens: Nec id (scilicet è societate expellere)
sine causis justissimis fieri. uti id ipsum satis expre-
sit Gregor. XIII. in Bulla, *quam fructuosur.* ubi
postquam dixerat, non posse scholares sine vitio
apostasiæ deserere societatem addit: quamvis ex
rationabili causa juxta easdem constitutiones ab
ipso Generali præposito dimitti, & hujusmodi votis
liberari possint. unde rectè à contratio inferitur,
pontificem censere, eos sine rationabili causa non
posse dimitti. tum etiam ortâ hac obligatione societa-
tatis eos sine justa causa non dimittendi ex ipsa
emissione votorum, dum per eam religiosus se tra-
dit religioni, ut ab ea retineatur pro ut ipsa obligata
est eum retinere; ea autem obligata est
suis constitutionibus eum retinere, dum non
offeritur legitima causa dimissionis; unde post ac-
ceptatam tali modo hanc traditionem non potest
eum sine causa justa illum dimittere, & si id fecerit,
dimissio est nulla. quæ his opponi possent,
videtur desumpta ex paritate non professorum &
professorum, dum & hi sine justa causa expelli
non possunt; vide diluta à Castrop. l. c. *num. 6.*
hac potissimum ratione; quòd etsi in hoc conveni-
ant, quòd ad utrumque dimissionem requiratur
causa justa, ad dimittendum tamen non professum
sufficiat causa minor, diversusque sit modus dimit-
tendi utrosque, nempe non professum liberum à
votis; professum verò iisdem ligatum; cum pro-
fessus se tradat retinendum à religione absolute
perpetuo quò ad professionis vinculum & subjec-
tionem prælati debitam. Porrò causæ, ob quas
Societas religiosos suos non professos dimittere
potest, 2. p. *const. c. 2.* ad quatuor capita redu-
cuntur, quorum primum est; si ex retentione ali-
cujus deus graviter offenderetur, eò quòd ita sit
perditus moribus, ut incorrigibilis censeatur, quæ
causa tamen aliis quoque religionibus communis
est. Secundum, si judicaretur alicujus in societate
retentionem contra illius bonum fore, ut si in de-
cursu probationis detegerentur aliqua impedimen-
ta (intellige, etsi non sint ex essentialibus) & graves
defectus ab eo in examine taciti, qua propter
societati infidelis fuerit in re magni momenti, de
quo tamen ait Castrop. l. c. n. 7. quòd, si aliis do-
ctibus polleat, unde aptus sit ministeriis societatis,
prudentiæ superioris relinqui an re vera dimittendus
sit. Item si morbum quidem vel dispositio-
nem ad illum detexit, admissusque est (intelligen-
dum videtur non tantum ad novitiatum, sed etiam
ad societatem per vota biennii) eà conditione, ut
periculum fieret sanitatis, & dein appareret, eum
non convalescere, & labores societatis ferre non
posse, dimitti poterit. Si verò manifestat quidem
infirmitatē corporis valetudine sine ulla conditione,
spe tamen concepta ad majora aptum futurum,
ingressus in societatem, evanescente dein spe illâ
dimitti quidem poterit, utpote deficiente illa spe
seu conditione, sub qua tacitè admissus p. 4. *const.
c. 6.* verum ut Castrop. l. c. addit si adhuc aliquo
modo utilis religioni esse, & sine gravi detrimento
retineri potest, credere se potius retinendum, quam
dimittendum; tum quia defectus ille ei involun-
tarius; tum quia se infidelem in eo manifestando
non præbuit. De cætero, si sanus in societatem
ingressus in obsequio societatis in ægritudinem inci-
dit, ob quam ministeriis illius redditus ineptus,
nequaquam dimitti potest, si ipse non consentiat;
quia id repugnat caritati; secus tamen, si ipse,
ut

uti potest, consentiat, existimans se extra religionem recuperaturum sanitatem, vel etiam liberius se Deo servitutum; Castrop. l. c. referens sic declaratum decreto 50. alias 39. congr. 5. num. 3. Ac denique contra societatis bonum erit retentio illius, qui damnum malo vitæ exemplo allaturus iudicatur, præbendo nimirum verbis vel actibus offederalum, præcipue fuscitando discordias, svadendo inconstantiam in vocatione, moliendo quid contra commune bonum societatis. Ad hoc secundum caput rediici potest caput tertium, uti videre est apud Castrop. l. c. n. 8. uti & caput quartum, nimirum dum retentio cederet in damnum aliorum, qui de societate non sunt; cum non possit non cedere in læsionem boni nominis societatis retinere sibi incorporatos cum injuria tertii: sic dimitti poterunt, qui post vota biennii deprehenduntur vinculo matrimonii vel servitutis legitimæ, aut gravi ære alieno obstructi præsertim, si ea examinatus tacuit.

3. Resp. tertio, liberum à votis non dimitti, sed verè apostatam censerit, & eorum pœnis subjacere, qui dimissionem ex fictis causis obtinuit. V9. ad eam obtinendam fingens gravia peccata commissa, vel gravem difficultatem in iis superandis; eò quod talis dimissio, ut pote carens causa, sit nulla ita Sanch. l. 6. sum. c. 9. num. 67. Castrop. l. c. num. 9. juxta expressum Congregationis 7. decretum 18. §. 4. sic quoque juxta idem Decretum Sanch. num. 66. Castrop. n. 10. tradunt invalidam esse dimissionem gravibus peccatis ad eam obtinendam commissis. eò quod involuntarie concessa dum concessa, quia credidit & præsumpsit societas, ea delicta patrata ex infirmitate & depravata indole, & non ex industria in ordine ad istum finem, quæ utique moraliter valde diversa sunt à commissis ex infirmitate citra talem finem. E contra validam esse dimissionem, quæ magna instantia & continua importunitate extorquetur sentit Castrop. n. 12. eò quod ista importunitas concessionem dimissionis non reddat absolute involuntariam, & ex alia parte præter sufficientem causam expulsionis, dum societas exposculet ad sua ministeria exercenda operarios voluntarios & suo instituto bene affectos. quamvis ut addit, tales raro excusentur à peccato mortali, præcipue, si post propositas causas generali declaratas insufficientes insistant urgenda dimissioni; eò quod eo ipso velle censeantur concedi sibi dimissionem ob solam importunitatem, quodque agant contra obligationem inductam per vota ad habendum animum perseverandi in religione, quantum est ex parte sua, quem animum saltem adhibita mediocri diligentia procurare & fovere tenentur, & non excludere per suam importunitatem in contrarium: qualiter verò cum iis agendum, constat ex cit. conus Decreto §. 1. & videre est apud Castrop. cit. n. 12.

Quest. 858. quibus competat potestas ejiciendi professos, & qualiter ab iis in hoc procedendum, & an Episcopus se hac negotio ingerere possit, cognoscendo de justitia ejectionis.

1. Resp. primò in genere: hæc expulsio, cum sit actus jurisdictionis gravissimus, supponit in expellente superioritatem & ad hoc potestatem, quo spectato jure communi competet omnibus R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

superioribus professionem acceptantibus; dum iis, quia eà conditione acceptent professionem, ut proficentem in religione retinere obligentur, quam diuis secundum regulam vixerit, poterunt eum deficientem à regula vi professionis acceptatæ dimittere. Castrop. l. c. p. 19. num. 10. ac ita hæc potestas est penes prælatum monasterii, qui caput generale non recognoscit. Verum in ordinibus habentibus generale caput ex specialibus privilegiis & singulorum ordinum constitutionibus hæc potestas concessa & regulariter reservata generali; ita ut provincialibus, non ex jure ordinario, sed non nisi ex speciali commissione, utpote delegabilis, competat. Castrop. l. c. cum Suar. tom. 4. de relig. tr. 8. l. 3. c. 4. num. 19. & quidem non exercenda nisi cum consensu majoris partis capituli provincialis, ut Pirh. h. t. num. 194. cum Mirand. in man. prælat. tom. 1. q. 25. a. 1. concl. 2.

2. Resp. Secundo in specie: in societate hæc potestas dimittendi tam professos quam non professos residet penes solum præpositum generalem, qui quandoque eam committit, seu delegat provincialibus respectu non professorum, pro ut constat ex 2. p. const. c. 1. §. 2. Quod spectat ad moniales, nullus superior incontulso Pontifice vel ejus nuncio potest eas ejicere è monasterio, ob rationem supra datam, & quia est res nova & inusitata, Sanch. l. c. n. 6. Castrop. l. c. n. 3.

3. Resp. ad secundum: quod attinet modum procedendi in hac gravissima causa, tam à generali, quam provinciali; in genere quidem ad ejectionem non procedendum nisi delicto plenè probato juxta formam judicariam unius cujusque religionis, servatis conditionibus, ab ea in causa expulsionis præscriptis; ex quibus siquid ommissum, expellendus appellare potest ac debet, maximè si superior re ipsa careat potestate vel causa minùs sufficiens præsumatur religione obligata ad illum alendum & suppeditandum expensas ad liem necessitatis; quia plenè expulsus non est, cum sententiæ executio suspendatur, Castrop. l. c. n. 11. citatis Sanch. l. c. num. 8. menochi de præsump. l. 1. q. 34. num. 21. velasc. tom. 1. conf. 7. n. 3. Quod verò affert Reiffenst. h. t. num. 233. ex cit. Decreto S. conus Cardin. Trid. jussu Urbani VIII. emanato, nimirum, quod ab ipsomet etiam generali procedi possit ad ejectionem tantum de consilio & assensu sex patrum ex gravioribus religionis, eligendorum in singulis capitulis seu congregationibus generalibus (intellige, dum sententia ferenda in capitulo generali vel loco, ubi generalis communiter morari solet; alias enim potest generalis sex illos patres in provincia aliqua pro libitu deputare, ut Peyer. tom. 2. privil. Minimor. in constit. 10. Urbani VIII.) tumque non nisi instructo secundum eorum styllum & constitutionis processu & plenè probatis causis expulsionis ad SS. canonum præscriptum procedendum. id inquam non videtur omnibus religionibus commune, ut patet in societate, ubi praxis illa de eligendis vel deputandis illis sex patribus non servatur, sed soli generali post sumptas vel acceptas è provinciis informationes, plenasque delicti alteriusve causæ probationes sententia ferenda relinquuntur. De cætero omnibus superioribus, ut in causa ejectionis bene procedant, habendum præ oculis citatum Urban. VIII. Decretum, specialiterque observandus §. 8. quem verbotenus recitat Reiffenst. h. t. num. 236. uti & apud eundem num. 237. monitio S. Bonav. in 99. super reg. FF. Minor. q. 14.

Kkkk 2

4. Resp.

4. Resp. Ad Tertium negativè: siquidem in decreto S. Cong. de apostatis, & ejectis, ubi quid ante, quid in ipsa ejectione, & post illam servandum sit, solum statuitur, quòd sententia ejectionis notificanda ordinario, unde rectè inferitur, omne aliud eidem non concedi, ac facultatem inquirendi, an sententia ejectionis sit iustè, vel iniquè lata, & meritiò; cum recognoscere alterius sententiam sit actus superioritatis, & jurisdictionis, & facultas recognoscendi sententiam sit facultas corrigendi eandem, & sit subijcere propriæ potestati, quod ab alio gestum est, quod non fit sine exercitio superioritatis. arg. c. *sententia* 36. q. 6. c. *nemini*. L. 1. ff. de *quæst.* Regulares verò saltem plerique exempti sint à jurisdictione ordinarii juxta c. *nimis prava*. de *excess. pralat.* c. 1. §. *fin. de privil. in 6.* solumque subijciantur ei in casibus expressis, inter quos non est præsens casus, sequitur, quòd non possit Ordinarius loci se ingerere cognoscendo, an ejectionis sententia contra regularem lata à pralato religionis sit iusta, vel iniusta, ita Delben. de *immunit. Eccles.* c. 14. *dubit.* 16. *per totam.*

Quæst. 859. Qualiter ejecti teneantur se corrigere & ad ordinem redire.

1. Resp. Primò segregando certa à controversis: invalidè ejectus, quantum est de se, reditum suum procurare debet; quia vi vororum tenetur regularem vitam ducere, à qua obligatione per talem invalidam ejectionem, cum non sit legitime absolutus, tenetur illam observantiam pro viribus procurare, ita omnes, ut testatur Castrop. *tr.* 16. d. 4. p. 21. n. 1. sic quoque certum est, expulsum pro determinato tempore, debere eo elapso ad religionem redire, aliàs vagans extra religionem absque licentia habebitur fugitivus, & apostata, ut Castrop. *l. c.* patebitque ex mox dicendis à potiore. hinc

2. Resp. Secundò professus ob crimen ejectus per sententiam in perpetuum obligatur in conscientia, ut se corrigat, & correctus petat iterum recipi in suum ordinem, vel monasterium, seu quantum est in se, hanc receptionem procurare suar. *tom.* 4. de *relig.* L. 3. c. 5. n. 6. Sanch. *L. 6. mor. c. 9. n. 25.* Laym. *L. 4. sum. tr. s. c. 13. q. 3.* Castrop. *l. c. n. 5.* Pirh. *h. t. n. 201.* contra Nav. *comment. 2. de regul. n. 36.* & L. 3. *conf. eod. tit. conf. 80.* Azor. *p. 1. L. 12. c. 16. q. 6.* Sayr. *thesaur. cas. tit. 2. L. 6. c. 9. n. 26.* Rodriq. *tom. 1. qq. regul. q. 30. a. 20.* qui docent taliter ejectum per publicam sententiam posse tunc manere extra suum ordinem, ita ut neque à suo confessario in foro interno, neque ab Ordinario in foro externo possit cogi ad redeundum; cum pure possit se conformare iustæ sententiæ. Ratio responsionis à priori est, quòd talis ejectus verus, & substantialiter religiosus sit, & permaneat, etsi ut membrum putridum à consortio aliorum separatus, adeoque habeat obligationem statui religioso necessariò annexam, & ab eo inseparabilem, nimirum ducendi vitam communem sub obedientia pralatorum regularium, quia id votis promissum, à quibus, ut paulò post, non absolvitur. ita Castrop. Pirh. *LL. cit.* ad hæc, si ejectus in sæculo manere possit, & non teneretur ad ordinem redire, præsertim à superiore revocatus, sententia, & pœna ejectionis ei prodesset, & is commodum ex sua iniquitate referret contra L. 12. ff. de *furtis.* Neque his obstant fundamenta contrariæ sententiæ, non primò, quòd sententia expulsionis in perpetuum fuerit legitima, adeoque servanda, nam in ea virtualiter

imbitur: quamdiu judicaverit, expedire eam servati; quia in favorem ejus lata, sicut contingit in sententia perpetui divortii ob adulterium ab uno conjugum commissum, quæ servanda, quousque innocenti placuerit, nocentem revocate, ne aliàs si permissum non esset innocentibus nocentes revocare, id cæderet potius in dispendium innocentium, & in favorem, & commodum nocentium, relinquendo illos libertati, & exemptioni à subjectione. Dum autem innocentibus placet reditus, non mutatur sententia divortii, aut expulsionis; quia sub ea conditione lata. ita Castrop. *l. c. n. 6.* Non secundò, quòd religio facta hac expulsionem excusserit in perpetuum obligationem retinendi, & gubernandi istiusmodi professum. nam pari modo non excussit illam absolute, sed dum ipsa expedire, & delictum religiosi factis punitum, nullum scandalum superesse aliis judicaverit; unde & in hoc casu obligatum esse religionem cum revocare, ait Castrop. addit tamen cum Suar. *l. c. n. 13.* & Sanch. *l. c. n. 32.* quòd quia raro vel nunquam tenetur præsumere, expulsionem temporali puniri sufficienter delictum, quod pœnâ expulsionis perpetuæ legitime condemnatum est, nunquam vel raro obligationem habeat, quantum est ex se, procurandi readmissionem sui. verum de hoc sit ulterior.

Quæst. 860 Num igitur & qualiter teneatur religio ejectum recipere, & revocare, & fugitivum requirere.

1. Resp. Primò tenetur religio religiosum ejectum, jam emendatum, petentem suscipi recipere, nisi regula, & constitutiones ordinis approbate specialiter obstant, prohibendo, ne aliquando ejectus denuo recipiatur, vel nisi ex tali readmissione grave scandalum, aliudve damnum religioni timeatur, vel nisi ejectus post ejectionem redditus inhabilis (subintelligendum videtur, etiam quoad corporis dispositionem) ad officia ordinis. Nav. de *regular. conf.* 18. *in fine.* Molin. de *7. & 7. tr. 2. d. 140. n. 36.* Less. de *just. L. 2. c. 41. n. 112.* Barbosa in *c. fin. h. t. n. 8.* Pirh. *h. t. n. 203.* Wiestn. *n. 157.* Reiffenst. *n. 245.* Arg. *c. fin. h. t.* contra Ricciul. de *jure person. extra gremium Eccl. exist. L. 8. c. 11. n. 9.* Azor. *cit. L. 12. c. 17. q. 2.* Sanch. *cit. c. 9. n. 32.* Mirand. *in man. tom. 1. q. 52. a. 7.* (quatenus is requirit, ut id fiat cum licentia, & dispensatione Papæ) uti idem de ejectis damnatis ad tirrem dicit Barbosa. *l. c. n. 3.* & alios probabiliter sustinentes contrarium, eò quòd pro culpis suis ejecti ex jure & conf. Sixti V. *cum de omnibus*, edita 6. Calend. Decemb. 1587, tanquam infames religionem ingredi prohibeantur. quin etiam religionem ad ejectos plenè emendatos, petentes readmitti cogi posse ad eosdem recipiendos per censuras ecclesiasticas (salvâ tamen ordinis disciplina, & secluso scandalo) exploratum omnino esse, si dispositio *cir. c. fin. h. t.* què ad hunc articulum deducta in usum, aut ab illo recessum non esset, ait Wiestn. dum ibidem dicitur: *Statuimus, ut abbates, priores fugitivos, & ejectos de ordine suo requirant sollicitè annuatim, qui si monasteriis suis recipi possunt secundum ordinem regularem, abbates seu priores eorum, monitione prævisa per censuram ecclesiasticam compellantur ad receptionem eorum &c.* Imò seclusâ hac dispositione, ab ipsis expulsis ad hoc cogi posse, tenent expresse Pirh. *l. c.* Barbosa. *l. c.* citatis pro hoc S. Antoni. *p. 3. tit. 16. c. 5.* Menoch. de *arb. c. 149. n. 1.* Molin. Nav. Less. *ubi ante* | ex ea ratione, quòd, cum religio

religio jus habeat eos revocandi, & cogendi ad reditum, etiam vice versa ejecti post sufficientem correctionem regulariter quoque jus habeant cogendi religionem ad se recipiendum, ne dispar utriusque contrahentis conditio existat, quam tamen rationem satis plausibiliter retorquent adversarii, ostendendo disparitatem inter religionem, & ejectum desumptam ex delicto alterius, exemplo matrimonii, dum post sententiam divortii innocens potest cogere nocentem adulterum ad redeundum; non tamen nocens innocentem ad se recipiendum.

2. Resp. Secundò: querere & requirere quoque sollicitè fugitivos, & ejectos suos (quo nomine hic veniunt etiam apostatae, ut Sylv. v. apostasia. q. 6. Pirh. h. t. n. 190.) annuatim tenentur (subintellecta hic iterum limitatione: quantum fieri potest sine scandalis) abbates & priores (per quos intelliguntur non tantum praesides capitulorum generalium, vel qui toti ordini, vel provinciae praesunt, sed etiam praesides locales, & immediati locorum, ut Pirh. l. c.) ita ut haec jura inquirendi, & reducendi eos, primò & principaliter spectent ad Praelatos regulares; non autem ad Episcopos, seu Ordinarios, nisi illi horum auxilium imploraverint, vel fugitivi in eorum dæcesi cum scandalo deliquerint; vel Praelati regulares in iis reducendis fuerint negligentes. Mirand. in man. pral. tom. 1. q. 51. a. 3. Laym. L. 4. tr. 5. c. 13. n. 7. Pirh. l. c. uti haec de requirendis fugitivis per dictos Praelatos habentur in c. fin. h. s. cujus constitutionem, quamvis intelligendam esse de injustè ejectis (puta ex defectu potestatis in ejiciendo, vel causa, vel ordinis iudicij non servati) utpote quos solos restitui jus naturale dicitur, tenent Nav. de regul. comment. 2. n. 36. Et tit. eod. conf. 51. in fine. Rodriq. regul. q. tom. 3. q. 30. n. 71. Azor. p. 1. L. 12. c. 16. q. 2. in fin. Less. l. c. n. 110. & alii apud Barbof. l. c. rectius tamen docere videntur intelligendum de justè ejectis per sententiam definitivam ritè latam. Abb. in cit. c. fin. n. 2. Barbof. ibid. n. 3. Fagn. n. 17. Sanch. cit. n. 9. n. 17. quos citat, & sequitur Pirh. h. t. n. 192. tum quia, si de injustè ejectis hic ageretur, non praeciperetur Praelatis, ut annuatim illos requirant, sed ut statim id faciant; cum injustè spoliatus sit illico restituendus, tum quia cit. c. dicitur, rejectos, si recipi non possunt in suis monasteriis, concludendos esse in arctis ergastulis, & cameris, vel in aliis monasteriis ad agendam poenitentiam, quæ convenire non possunt injustè ejectis, cum hi potius benignè recipiendi, & tractandi in compensationem injuriæ illis illatae. Ita Pirh. tum denique, quia elicitur ponendos in locis competentibus apud monasteria, si id sine scandalo fieri possit, dum nimirum ejecti talia totque scelera commiserunt, ut reliqui monachi manere nolint in monasterio, si illi revertantur, ut Hostiens. in cit. c. fin. v. gravi scandalo. quæ iterum accommodari non possunt injustè ejectis. Nihilominus dictæ constitutioni derogatum esse (ut ei derogari potuit; quia est juris humani) per consuetudinem contrariam, quæ constat, non solere fieri annuatim illam requisitionem, adeoque in hoc, quod ad fugitivos servanda esse statuta religionum, & jus naturale tenent Sanch. l. c. n. 18. Azor. l. c. c. 17. q. 1. Laym. cit. c. 13. n. 7. quos sequitur Pirh. n. 193. (quamvis idem in fine restetur constitutionem illam ab Urb. VIII. & S. Cong. concil. die 21. Sept. 1624. innovatam, & insuper declaratum illam in iis quoque locum habere, & servandam qui definitivè justè servato juris ordine, expulsi fuerunt, modò saltem literis ordinariis testimonialibus constet emendatos

esse, aut evidentem spem emendationis adesse) contra Fagn. l. c. cui inhaeret Reiffenst. n. 259. docentem hanc consuetudinem esse corruptelam, utpote contra jus divinum, dum, quivis pastor jure divino teneatur oves pascere, & errantes reducere. non tamen necesse esse, nec sufficienter annuatim fieri illam requisitionem, sed toties, quoties opus est eam fieri, adestque occasio, & spes inveniendi reducendique, salvis Ordinis constitutionibus, ita Suar. l. c. tr. 8. L. 3. c. 2. n. 17. Tamb. de jure. Abb. tom. 3. d. 8. q. 3. n. 5. Pirh. Reiffenst. LL. cit.

Quest. 861. Num fugitivus & apostata ubicunque inventi à Praelatis suis regularibus capi, & incarcerari possint?

1. Resp. Affirmativè cum Nav. comment. 3. de regul. n. 50. Pirh. h. t. n. 190. Wiestn. n. 149. ex ea ratione, quod quicumque possessor alicujus rei, si ea ab illo auferatur, potest illam propriâ autoritate recuperare; cum jus habeat ei insistendi, prout Bald. in L. Si quis. §. differentia. ff. de acquir. poss. n. 4. religiosus autem ratione voti obedientiae est totus religionis, & personaliter obstrictus Praelato regulari: & tales perpetuò personaliter obstricti alteri, si fugiant, capi, & ad obedientiam reduci possunt propria autoritate. Pirh. & Wiestn. LL. cit. cum Baldo. argumento etiam desumpto à servo fugitivo, quem, quia possidet dominus, ubicunque cum inveniatur, capere & reducere potest propriâ autoritate, per L. 1. §. per servum. ff. de acquir. poss. His non obstante, quod rei fugitivi extra territorium proprium persecutione, & apprehensione violetur territorium, & jurisdictio aliena, Arg. L. fin. ff. de jurisd. ita ut captum ante omnia relaxate, & pristinae libertati, quam habebat in alieno territorio, necesse sit restitui, ut Farin. pr. crim. q. 7. a. 40. Gail. L. 1. de pace publ. c. 16. n. 27. eò quod Magistratus extra provinciam, & territorium suum privato habeatur L. praes. ff. de off. praesid. In hoc enim est disparitas, quod captio servi, & religiosi fugitivi non fiat vi jurisdictionis, ut captio rei, sed vi dominij per modum vindicationis, & necessariae defensionis, Avita. de cens. p. 2. c. 3. disc. 2. d. 4. Tamb. de jur. abb. tom. 3. d. 8. q. 3. n. 2. ubi etiam de variis concessionibus diversis religionibus desuper factis à Pontificibus, & nominatim à Pio V. ceterati Jesu, uti etiam refertur in comp. privil. ejusdem societatis V. apostata §. 8.

Quest. 862. An ejecti reduces recipi possint sine nova professione, & restitui in pristina officia & gradus.

1. Resp. Ad primum: illos non indigere novâ professione, cum à ptiore non fuerint absoluti, sed solum antiquæ obligationes ex ea ortæ ad tempus expulsionis, quod ad exercitium sint suspensæ, sicut contingit in casu divortii, dum, cum nocens revertitur, & reconciliatur, non renovatur vinculum matrimonij, utpote quod per divortium sublatum non fuit, sed redit usus per illud suspensus; Nav. comment. 2. de regul. a. n. 34. Less. l. c. n. 112. Sanch. L. 6. mor. c. 9. n. 33. Castrop. l. c. p. 21. n. 2. Wiestn. h. t. n. 158.

2. Resp. Ad secundum: ejectos justè reduces eo ipso non videri restituendos in gradum pristinum, puta antiquitatis professionis quod ad sedem, locum, suffragia, cæteras prerogativas, quas antè
K k k k 3
ejecti

ejectionem habuerunt, ita tenet eum Suar. *l. c. tr. 8. c. 5. n. 17.* Castrop. *l. c. n. 7.* contra Sanch. *l. c. n. 33.* cui inhaeret Pirh. *n. 204.* eò quòd, qui expellitur à religione, expellatur eò ipso ab omni gradu honoris religiosi, sitque huiusmodi gradus non ita professioni annexus, quin in poenam delicti saepe professus eo privetur, & maximè eiectus eo privandus sit, tum in ejus humilitatem; tum in aliorum exemplum. quamvis contingere possit (ut Castrop. loco limitationis addit) talia edere poenitentiae signa eiectum, ut meritò ad honoris gradum amissum restitui possit, praesertim, si spectetur alios eiectos inde ad poenitentiam, & reditum movendos.

Quaest. 863. Utrum expulsus, dum non recipitur à suo ordine, possit aut teneatur ingredi aliam religionem?

1. **R**esp. Primo: eiectus, qui post emendationem sui, & postquam, quantum ex parte sua est, fecit, ut recipere receptionem ad ordinem, à quo eiectus est, obtinere non potuit, aliam religionem ingredi non tenetur, sed potest securè in saeculo manere. Nav. *comment. 2. de regul. n. 36.* Azor. *p. 1. inst. mor. l. 12. c. 16. q. 7.* Rodriq. *qq. regul. tom. 1. q. 30. a. 20.* Less. *l. c. n. 111.* Sanch. *l. c. n. 34.* Suar. *l. c. n. 20.* Laym. *L. 4. sum. tr. 5. c. 13. q. 5.* Castrop. *l. c. p. 22. n. 1.* Barbof. *in c. fin. b. t. n. 9.* Molin. *l. c. D. 140. vers. cum ad votum Pirh. b. t. n. 204.* ex ea ratione, quòd vi professionis factae, & status assumpti obligatur solum ad permanendum in eodem, & nequaquam ad ingrediendum aliam religionem, casu quo in eo non permanerit, aut ab eo eiectus ad eundem regredi impediatur; quia emittens professionem non promisit religionem in genere, sed hanc solum, & nullam aliam pro quocunque casu, contrarium tamen tenentibus S. Bonavent. *in reg. S. Francisci l. c. q. 14. in fine.* Cordub. *in eadem reg. c. 2. q. 21. p. 3.* S. Antonin. *p. 3. tit. 3. c. 4. in fine.*

2. **R**esp. Secundo: sed neque Praelatus eiectum talem cogere potest absolute ad ingrediendum religionem aliam in eaque profitendum; cum professio in aliqua religione ob sui perfectionem debeat esse plenè voluntaria, seu libera; unde etiam licet invitus detrudi possit in monasterium ob delicta sua ad agendam in eo perpetuè poenitentiam juxta *c. quoniam de simon.* non tamen cogi potest ad profitendum in illo, ita Nav. *l. c. n. 71.* Less. *l. c. n. 114.* Rodriq. *l. c. q. 30. a. 22.* Sanch. *l. c. n. 42.* Castrop. *n. 2.* Pirh. *n. 206.* Barbof. *l. c.* Wiestn. *n. 159.* Potest tamen justè ejiciendus sub disjunctione, vel conditione cogi ad aliam religionem ingrediendum, ita ut si conditionem acceptet, teneatur aliam ingredi, vel si non ingrediatur, aut ingressus tempore Novitiatus recedat, teneatur ad priorem redire, quippe non impletà conditione, sub qua solum fuerat à priore absolutus, seu dimissus; quia sic non compellitur ad aliam religionem ingrediendam, sed datur ei optio, ut vel ad aliam religionem transeat, vel ad suam emendatus redeat. ita Pirh. *l. c.* cum Sanch. *cit. n. 42. & 43.* ad modum praxis in societate usitatae, ubi scholasticis juxta *congreg. general. 7. Decretum. 18. §. 3.* legitimà causà non allegatà petentibus dimissionem ea concedi solet sub ea conditione, ut ad aliam religionem transeant, vel ad societatem redire teneantur, quin etiam sub disjunctione cogi potest eiectus à superiore ad illum ingressum, ut vel subeat tēremes aut carceres perpetuos, dum ad illam poenam justè damnandus, aut damnatus; cum tunc ingressus ille non proponatur

ad onus, sed ut beneficium, quo ab illa justa poena liberetur. Castrop. *l. c.* citatis Suar. *ubi ante c. 5. n. 20.* Sanch. *cit. n. 42. & 93.* Laym. *l. c. q. 5.*

3. **R**esp. Tertiò: potest tamen talis eiectus, dum per eum non stat, quò minus recipiatur ab ordine è quo eiectus est, liberè sine petita venia à superiore, à quo eiectus est, transire ad aliam religionem, etiam laxiorem. Nav. *L. 3. conf. 78. b. t. Rodriq. l. c.* Sanch. *l. c. n. 36.* Pirh. *n. 205.* Wiestn. *n. 161.* Castrop. *l. c. n. 3.* cum enim talis liberatus sit ab obedientia prioris Praelati, & observantis regulantibus religionis, è qua eiectus, potest absque ejus licentia, eoque etiam invito, manere in saeculo, multò magis sic ingredi potest aliam religionem, ut Sanch. *n. 37.* Addit tamen Castrop. non posse illum aliam religionem ingredi, quàm quam non potuisset ingredi seclusa expulsiōe, nisi priùs propriae religioni ostendat se poenitentem, & emendatum, ut illi constet, per illum non stare, quò minus ad illam revertatur. quin etiam *n. 4.* talem recipi non posse in alia religione sine licentia sedis Apostolicae, nisi provincialis vel generalis literas testimoniales desuper deferat, ita tamen, ut propter eorum defectum ingressus ille non sit nullus, ut est ingressus alterius non eiecti, ut voluit Suar. & Rodriq. ab eo citati contra Sanch. *n. 39.* Sed solum sub obligatione praeccepti, ut fiat modo conveniente, manifestato nimirum superioribus statum ingredientis. Porro ut eiectus transeat legitimè ad aliam religionem, debet post exactum in ea annum probationis, annum in ea de novo profiteri, post quam professionem revocari amplius nequit à Praelato prioris suae religionis; quia jam desuit esse religiosus ejusdem superioris, posterioris religionis obstrictus. Pirh. *n. 205. in fine.* cum Sanch. *l. c. n. 38.*

Quaest. 864. An & qualiter in perpetuum eiecti maneant obstricti votis.

1. **R**esp. Ad primum: praeter jam dicta de eo sparsim in antecedentibus, eiectum in perpetuum votis substantialibus manere obstrictum; cum eiectio non sit absolutio à votis, maneatque eiectus verus religiosus, ex quo Praelatus inferior Papà non potest facere non religiosum, cum communi tenent Azor. *l. c. c. 16. q. 4.* Less. *l. c. n. 112.* Sanch. *l. c. n. 25.* Mirand. *tom. 1. q. 52. a. 5.* Pelliz. *tom. 1. tr. 8. c. 8. n. 29.* Pirh. *n. 196.* Barbof. *l. c. n. 10.* citatis insuper plurimis aliis.

2. **R**esp. Ad secundum: quod attinet ad observantiam, seu exercitium singulorum in particulari, primò certum est illum ad votum castitatis servandum eodem prorsus modo teneri, ac si eiectus non esset; cum enim materia hujus voti sit abstinentia à licito, & illicito concubitu, omnique actu venereo, & hæc non pendeant ab hoc vel illo statu, integrè etiam servanda in statu expulsiōis. Castrop. *l. c. p. 23. n. 7.* Secundò paupertas servanda juxta exigentiam status, in quo talis eiectus est constitutus. unde cum status ille non exigit illum habere dominium, non potest appropriare sibi quicquam, seu tanquam proprium acquirere, aut possidere, quin & ne quidem usum fructum propriè talem, utpote consistentem in jure, habere, sed solum usum & administrationem rerum ad victum vestitum, & habitationem necessariorum, hunc usum & administrationem ei concedente religione expellente, vel potius Pontifice jure ipso, vel consuetudine inducta ei permittente, modò non sit usus pravus. ut Castrop. *n. 3.* Tertiò, quamvis obedientiae executio magna ex parte cesset respectu illorum; quia non habent superiores regu-

regularem, à quo de facto gubernentur; non tamen omnino ab obedientia praelati regularis eximuntur (& consequenter nec à voto illius suspensa illius obligatione ob defectum materiae circa quam versetur ut molin. tom. 1. de just. d. 140. circa finem, Sanch. l. c. n. 29. & 31. Less. cit. c. 41. in fine. & alii apud Castrop. l. c. n. 3.) dum etiam inter cetera dicti praelati eis impetare possunt ut redeant in quo iis obedi-
rententur ad hæc univèrsaliter parati esse debeant in omnibus illis obedire, si denuo recipiantur & ita tenent Castrop. cit. p. 3. n. 5. Pirh. n. 189. Reifensl. h. t. n. 24.

Quæst. 865. an & cui Episcopo & in quibus eiectioni debeant obedientiam.

1. Resp. ad primum: de eo, non ita convenit inter AA. Vi voti emissi in professione, seu status religiosi nullam eos debere obedientiam Episcopo loco praelati regularis sentiunt Molin. Less. Sanch. LL. paulo ante cit. Item Laym. cit. l. c. 13. n. 4. Pirh. l. c. Wiestn. n. 164. Reifensl. n. 241. Rodriq. l. c. 9. 30. a. 19. & alii communiter contra Nav. comment. 2. de regul. n. 35. resol. in prax. Episc. p. 2. V. regulares §. 3. ex eo capite, quod non teneantur ad aliam obedientiam, nisi quam voverunt, non autem voverunt eam extra religionem Episcopo: tenentur nihilominus ad generalem & eo modo exhibendam obedientiam Episcopo Diœcesis. ut aa. citati quin & tradit, Castrop. l. c. n. 8. ejectionem, qui aliàs erat Episcopo subiectus, quia erat de religione non exempta à jurisdictione Episcopi, post expulsionem manere sub speciali illius obedientia, ut possit ei præcipere, quia necessaria sunt expulso juxta suum statum & modum vivendi extra religionem; cum expulso expulso non rejiciat à regimine praelati extrinseci, sed intrinseci religionis seu regularis. Idem Castrop. n. 5. dicit de illo ejectione, qui prius exemptus erat ab omni jurisdictione Episcopi, eo quod is expulsione in ejus jurisdictionem incidat, non tantum, quia non fruitur amplius privilegio religionis exemptæ; sed & quia, dum religiosus in professione sua voverit obedientiam intelligitur eam voveri praelatis regularibus, dum ab iis regitur, Episcopis verò, dum à praelatorum regularium regimine excluditur, quem voverit modum dicitur statui religioso, tum expulso convenientiorem, ad hæc, quia negari nequit Episcopum regere & gubernare posse & debere omnes, quotquot in ejus diœcesi existunt secundum statum & conditionem illorum, ita ut hæc gubernatio non tantum ex jurisdictione Episcopali, sed ex voto obedientiæ ortum habeat atque ita Castrop. sentit cum Nav. & Zerola, quos pro se citat, uti & Suar. tom. 4. de religione tr. 6. l. 3. c. 6. n. 4. & seq. Quæ in hoc puncto dicta sunt de Episcopo, efficacius à Castrop. n. 5. probantur de summo pontifice, non tantum quatenus Ecclesiæ & omnium fidelium pastor est, sed etiam quatenus religiosorum omnium supremus praelatus est, cui quæ tali ex voto obedientiæ ii subiant, quique proinde expulso præcipere potest, quæ religiosus in conditione expulsi-
onis decent, isque ei obedire tenetur, hac obligatione obediendi Papæ per expulsionem minimè suspensa, cumque illius suspensionis respectu pontificis nulla sit necessitas, actuali hoc regimine & dominio religiosi expulsi is privari non debeat.

2. Resp. ad secundum probabilis per Episcopum, cui, si quæ præstanda obedientia, non intelligitur hic Episcopus originis, ut volunt Nav. l. c. n. 34. Barbos. l. c. n. 11. citatiq. ab eo Riccius in pr. aur. resol. 183, per tot. Ugolin. de offic. Episc. c. 20.

§. 9. in fine. Mirand. campan. &c. utpote, qui sit immutabilis & à voluntate ejectionis independens, quia contingit sæpe religiosum expelli in loco remotissimo à loco suæ originis, adeoque molestissimum ei esse hunc locum adire & illi Episcopo se præferant. sed intelligitur Episcopus loci in quo commoratur vel quia peregrinus, vel quia ibi domicilium figit ejectionis Suar. l. c. l. 3. c. 6. n. 8. Castrop. cit. p. 23. n. 8. Ratio responsionis est; quia ut dictam Episcopus est superior omnium in diœcesi sua existentium non exemptorum, qualis non est amplius ejectionis. quod ad ordines tamen suscipiendos subiectus est ejectionis Episcopo originis non secus ac alii Clerici sæculares quin & Episcopo domicilii & habitationis ita subiectus non est, quin absque illius consensu domicilium & habitationem mutare possit, non secus ac alii Clerici sæculares; cum ex vi voti obedientiæ non privaverit se libertate faciendi hanc mutationem in statu expulsionis; Sed solum dum in religione sub suorum praelatorum regimine existit & vitam communem degit. Castrop. l. c. n. 8.

3. Resp. ad tertium: Si Episcopo non tantum ut alii Clerici sæculares, sed specialiter subiectus est ut religiosus ejectionis, utpote cui suas vices in eo gubernando commisisse censendus sit Papa ut Castrop. l. c. n. 5. tenebitur in iis illi obedire, quæ ad observantiam castitatis & paupertatis statui expulsionis accommodatæ judicabuntur moraliter necessaria, uti & in iis, quæ pro religiosi status decencia & honore in eo vitæ genere conservando requiruntur cum maneat religiosus, adedque eum vivendi modum, qui statum religiosum non dedecet, servare obligatus. Unde si ludis, commessationibus se detum scandalo, habitum honestum non portet, aliæque in status religiosi ignominiam perpetrer, posse eum præcepto pænisque cogi ab Episcopo, sicut posset à praelato suo regulari puniri, dum esset intra religionem tradit cum Suar. l. c. 6. n. 18. Castrop. l. c. n. 9.

Quæst. 866. Utrum eiectioni teneantur ad alia vota emissa in religione, aliasque austeritates & observantias regulares, ad recitandum officium divinum, deferendumque habitum religionis.

1. Resp. ad primum: juxta probabiliorum in perpetuum ejectionis non teneri votis præter tria substantialia emissa in suo ordine, non quidem extincta omnino eorum obligatione, sed suspensa, quam diu extra religionem sunt, eo quod talia vota religiosum non constituent, nec cum emissionem trium votorum substantialium necessario connexa. & ita tenent AA. pro sequenti respons. citandi, & sic in specie Sanch. cit. c. 9. n. 56. cum Vega. in sum. tom. 2. c. 86. cas. 16. apud Barbos. l. c. n. 12. & quos sequitur Pirh. h. t. n. 200. in fine resolvit. quartum votum in religione B. Mariæ de merced. vacandi redemptioni captivorum, uti & illud in ordine minorum S. Francisc. de paula. de quadagesimali jejuniis tota anno & temper servando non obligare ejectionis ex his ordinibus.

2. Resp. ad secundum: neque obligari ejectionis ad servandas alias ordinis sui austeritates, puta jejunia, delectum ciborum, vigiliis, orationes, penitentias aliæque similia à regula suæ religionis præscripta, etiam sub peccato gravi obligantia. Sanch. l. c. n. 50. citatiq. ab eo n. 53. Aragon. Sayr. Sa, &c. Item Suar. l. c. 6.

Lc. n. c. 9. n. 11. & seq. Laym. L. 4. sum. tr. 5. c. 13. 9. 2. Less. cit. c. 4. r. n. 115. Barbos. cit. n. 12. Castrop. Lc. n. 10. 12. Nav. L. 3. conf. 79. h. t. Pirh. h. t. n. 199. contra D. Antonin. p. 3. tit. 16. c. 5. §. 8. Sylv. V. religio. 6. 9. 17. Cordub. in reg. f. Francisc. c. 1. q. 2. 1. punct. 3. Portel. in dub. regular. v. ejicere ab ordine. n. 5. Villatob. in sum. p. 2. tr. 35. diff. 39. n. 5. & seq. Donat. Tom. 1. tr. 9. §. 2. n. 199. Rodriq. n. 1. q. 30. 20. Pelliz. tom. 2. tr. 8. q. 8. n. 32. quos sequitur Reiffenst. h. t. n. 242. idem dicens de religioso damnato ad Tirimces. Ratio responsionis est, quod hæc observantia non comitentur absolute & inseparabiliter emissionem trium votorum substantialium constituentium religiosum, neque religiosus censetur promittere regulæ & vi illius præceptorum observationem, nisi dum à religione alitur, gubernatur, & in aliorum consortio vivere permittitur; regula siquidem opposita est ad regendos religiosos in communi viuentes, non ad regendos religiosos à religione & communitate separatos. His non obstante, quod nemo ex delicto suo referte debeat commodum, quale reportaret, dum ejectus ab observantia regulæ liberaretur, nam quamvis id per se verum sit, per accidens tamen id fieri potest, ob defectum nimirum alicujus principalis, cui aliqua obligatio annexa est accessoriè, ut in præsentem obligatio ad observantiam regulæ est annexa statui regulari & actuali perseverantia in illo quæ cum deficiat per legitimam & perpetuam ejectionem professi, consequenter etiam & per accidens cesset & deficiat dicta obligatio illa accessoria.

Resp. ad tertium. neque tenentur istiusmodi ejecti dum non sunt in sacris, ad recitandas horas canonicas; cum hæc obligatio solum ex consuetudine annexitur religiosi ad chorum deputatis intra religionem degentibus, & non iis, qui à religione separantur, dum hac separatione cessat eorum deputatio ad chorum, & quidem efficacius, quam si ad gradum laicorum intra eundem ordinem transirent. Suar. Lc. c. 6. n. 12. Castrop. Lc. n. 11. & tr. 7. de horis can. D. 2. p. 1. §. in fine. Barbos. cit. n. 12. citans Sotum. de just. L. 10. q. 5. a. 3. Bonacin. de hor. can. d. 1. q. 2. p. 2. n. 6. & alios. & pro contraria opinione referens Nav. de orat. c. 7. n. 20. Less. de just. L. 2. c. 36. du. n. 50. Azor. inst. mor. p. 1. L. 10. c. 6. à q. 5. Malder. & alios.

4. Resp. ad quartum: non tenentur deferre habitum sui ordinis. Nav. comment. 2. de regul. n. 36. Azor. cit. L. 12. c. 18. q. 13. Sayr. in clavi reg. L. 6. c. 9. n. 28. Less. cit. c. 41. n. 112. Sanch. cit. c. 9. n. 55. quos citat. & sequitur Barb. cit. n. 12. Item Castrop. n. 12. Pirh. n. 200. qui tamen addit, teneri illos eum deferre, si eo spoliati non sint, exemplo Episcopi, qui habitum sui ordinis, ex quo assumptus, deferre debet. Ratio responsionis est, quod habitus ille gestetur ad significandum gestatorem illius esse membrum talis religionis, illique unitum, & sub ejus regimine, quod locum non habet in ejectis, ita Castrop. L. c. non obstante exemplo Episcopi, quia id illi, à religionis regimine separato expresse præcipitur jure communi, nimirum c. 2. de vita & honestate cler. de quo vide Castrop. Lc. p. 24. à n. 10. ad n. 15. ad hæc Episcopus separatur à religione per ascensum ad superiorem statum ac ita habitus religiosi gestatio cedit in honorem religionis, secus ac in ejecto contingit. Castrop. Lc. p. 23. n. 12. cum Suar. Lc. c. 6. n. 14. Quin etiam ejectus, si per sententiam spoliatus est habitu, uti ferè semper fit; eò quod illius gestatio in ignominiam

religionis reputaretur, obligatus est eum non deferre. Nav. Less. Sanch. Castrop. LL. cit. Suar. L. c. n. 24. Sed neque tenetur ejectus ad habitum clericalem deferendum, dum clericus non est; cum neque ex natura rei, neque illo textu juris ad hoc obligetur. Suar. cit. n. 14. Castrop. n. 12. in fine.

Quæst. 866. Ejecti & fugitivi cui acquirant.

1. Resp. primò acquisita per eos quocunque titulo cum illis cedere non possunt quò ad proprietatem seu dominium, aut etiam ad usum fructum propriè talem secundum dicta de utrisque supra. quò ad fugitivos si statum non mutaverint, de jure communi juxta c. abbates 18. q. 2. acquiruntur ea religioni non secus ac obvenientia ei in monasterio degenti, Castrop. tr. 16. d. 3. p. 19. n. 3. Wiestn. h. t. 165. cum communi, exemplo servi fugitivi, cujus fugitivi & ab alio non professi bona acquiruntur domino juxta l. 1. §. 14. ff. de acquir. possess. Fuga siquidem sicut non liberat servum à dominio domini, ita nec fuga religiosi cum à dominio religionis excludit, nec tollit potestatem prælati eum gubernandi & puniendi, an autem acquirantur toti religioni, an conventui, in quo professionem emisit, spectandum esse religionis consuetudinem, cum Sanch. ait Castrop. l. c. n. 1. Idem quod de fugitivo, dicendum quoque de apostata cum Bartol. in cit. §. 14. V. quò fin. 2. astruunt Host. in s. cum olim. n. 13. Tapia in auth. ingressi c. d. ff. Eccl. v. sua. c. 7. n. 1. Sanch. l. 7. mor. c. 33. à n. 2. quos citat & sequitur Wiestn. l. c. Quod si verò fugitivus aliam religionem ingressus sine licentia suorum superiorum prælato eum recipiente conscio hujus malitiæ acquiruntur religioni, à qua suffugit, omnia, nisi fortè intuitu religionis de novo assumptæ ei quid donatum fuerit; cum id potiùs religioni, quam religioso donari videatur. Ita cum Sanch. cit. c. 33. à n. 10. Castrop. l. c. n. 3. Si tamen receptus bonæ fide à prælato secundæ religionis & professionem fecerit, durante illa bona fide acquisita ab eo (intellige operis suis seu labore vel industria; non tamen successione, donatione, legato) cedere monasterio putativo seu secundo censent Nav. comment. 2. de regul. n. 30. Azor. p. 1. c. 10. q. 1. Tapia l. c. 6. n. 22. & 23. apud Castrop. l. c. ipse verò cum Sanch. l. c. n. 16. verius censet contrarium, nimirum quomodocunque acquisita cedere priori monasterio, ex ea ratione, quòd ex bona fide secundi monasterii jus acquisitum priori monasterio succedendi in omnia jura & actiones sui religiosi diminui non possit; non jure naturali, ut constat, non jure positivo; cum in eo derogatum illi non reperitur: neque enim ex eo à servo fugitivo, qui non vero domino sed putativo bona fide possidendi eum acquirat juxta l. si servus, qui bona fide. ff. de acquir. rerum domin. argumentatio valet; cum ratio, cur servus acquirat domino putativo, sit, quòd possessio bona fide præscripta dominium præcedens mutare possit, novùmque constituere. l. per eum ff. de acquir. poss. §. fin. putativa verò professio veram professionem causate non possit. porro si religiosus fugitivus sine debita dispensatione promoveatur ad Episcopatum aliudve beneficium, quidquid inde acquirat, cedit Ecclesiæ; cum promotorio illa sit nulla, adeoque beneficia illa habeant se, ac si vacantia, acquisita tamen ab eo, non titulo beneficii aut intuitu illius, sed contemplatione personæ illius, cedunt religioni relicte: & in dubio, cujus intuitu relicta, standum conjeturis ita Castrop. l. c. n. 4. cum Sanch. l. c. n. 26. Item Wiestn. h. t. n. 167.

2. Resp. Secundò: Quod attinet ejectos; quid-
 quid ab iis injustè ejectis ex malitia prælati vel illius
 cum minore parte conventus acquirat, cedit religio-
 nis; quin & si ejectus ex malitia religionis vel conven-
 tus, ea adhuc cedunt religioni (licet hæc iis in pœ-
 nam privari possit, ut volunt aliqui, quod ipsum ta-
 men, qualiter in pœnam privari possit monasterium
 in hoc casu bonis illis, difficile sibi videri ait de Lugo,
 de *Just. d. 3. n. 238* quem vide) cum ea tali expul-
 sione injusta non eximat se ad alendum & gubernan-
 dum illum; ad eoque nec à jure succedendi illi in bo-
 nis ab eo acquisitis, ita Molin. *tom. 1. de just. d. 140.*
vers. quod ad votum. Less. cit. n. 12. Suar. de relig. tom.
4. r. 8. l. 3. c. 6. n. 19. Sanch. cit. c. 33. n. 24. Castrop. l.
c. n. 6. Idem est de expulsis justè pro certo tempore,
 cum ii finito tempore cum omnibus à se acquisitis de-
 beant reverti ad religionem, negant verò id cum Gl.
 in *creand. mox. c. univ. F. languidis. Abb. ibid. ad finem.*
Nav. l. c. n. 33. Azor. cit. l. 12. c. 16. q. 9. Sanch. cit. c. 33.
n. 16. de absolutè & in perpetuum ejecto; eò quòd
 cum monasterium communicationem non habeat;
 ipsumque illum à se expellendo, videatur omnia il-
 lius à se abjicere, exemplo servi, qui, si à domino re-
 linquatur, non domino acquirit juxta *l. quod servus.*
ff. de stipul. servor. item exemplo infantis expositi à
 parente qui huic non lucratur. *c. univ. de infantib. C.*
langvid. Ad quæ tamen exempta bene respondet Ca-
 strop. *cit. p. 19. n. 12.* non esse paritatem; cum servus
 à domino expulsus consequatur libertatem, & sibi
 acquirat. Infans quoque expositus liberetur patriâ
 potestate, item Dominus expellens servum, parens
 exponens infantem in pœnam privetur illis bonis;
 religiosus verò per ejectionem non consequatur so-
 lutionem à votis, & jugum monasticæ disciplinæ non
 excutiat, neque religio ejectione justâ committat cul-
 pam ob quam bonis religiosi sui privari debeat. Cum
 verò in hoc casu non acquirantur monasterio nec ipsi
 ejecto, & tamen alicui acquiri debeant quoad pro-
 prietatem, cum habenda non sint pro derelictis, cui
 sic acquirenda sint, valde inter se controvertunt
 AA. dum aliqui cum Nav. *l. c.* volunt, eorum domi-
 nium ad Deum, & administrationem ad Episcopum,
 spectare sed minus probabilis est hæc sententia; cum
 omnia bona temporalia cedere debeant in domini-
 um humanum, & non solum in divinum. Ad hæc eor-
 um administratio competere nequeat Episcopo, ut-
 pote secundum dicta concessa ipsi ejecto, & hic non
 reincident magis sub obedientiam Episcopi, quam alii
 clerici sæculares alii, ut Sayr. *in clavi reg. l. 6. c. 9. n.*
28. Azor. l. c. c. 16. q. 9. Sanch. cit. c. 33. n. 28. censent,
 quòd veluti alia bona vacantia pertineant ad princi-
 pem vel remp. ita & hæc; adeoque pontifici acqui-
 ri, & nomine hujus Episcopo vel Ecclesiæ, quæ eo
 defuncto disponere de iis possit. Alii denique, ut Mo-
 lin. *Less. l. cit. Suar. l. c. n. 22. de Lugo de Just. d. 3. n.*
240. Castrop. l. c. p. 19. n. 11. ut extricent se his diffi-
 cultatibus, rejecta illa opinionum varietate probabi-
 lius tenent absolutè (exclusa translatione etiam justè
 ejecti ad Episcopatum vel beneficium religioni non
 subjectum; in quo casu acquisita ab eo omnia cedunt
 Ecclesiæ Episcopali vel in qua est beneficium, juxta
c. univ. 18. q. 1.) omnia ab eo acquisita quò ad domi-
 nium eorum obvenire adhuc monasterio; cum ex eo,
 quòd illum ejecerit, ut sibi inutilem & nocivum, non
 possit inferri etiam bona ab eo acquisita abjecisse;
 cum hæc ei non nocumentum, sed utilitatem affe-
 rant. Et hæc spectato communi antiquo. Siquidem
 circa hæc posteriores pontifices statuerunt diversa
 quædam. Sic Pius IV. constitutione sua: *decens esse*
consensus. Decrevit omnia acquisita à clericis tam

R. P. Laur. Jur. Can. Lib. III.

sæcularibus (exceptis tamen Ecclesiæ Romanæ Car-
 dinalibus) quàm regularibus (exceptis tamen etiam
 laicis, ut Suar. *l. c. l. 3. c. 2. n. 24. Castrop. l. c. n. 20.* ut-
 pote qui licet in favorabilibus veniant nomine cleri-
 corum, non tamen in odiosis & pœnalibus per illicitam
 negotiationem vel aliàs contra sacros canones
 ad Cameram Apostolicam spectare. Unde juxta hanc
 constitutionem regulares non tantum extra claustra
 degentes cum licentia superiorum, vel ad benefici-
 um legitimè promotos, sed & fugitivi & ejecti, quid-
 quid illicitè (intellige de illiciteitate, proveniente
 ex natura rei, vel quia est contra si. canones, & non
 de illicita tantum spectatis propriæ religionis consti-
 tutionibus acquisitione, ut Suar. *l. c. c. 2. n. 25. Ca-*
strop. cit. n. 20.) acquirunt, cedit Cameræ Apostolicæ.
 Addit tamen Suar. *n. 28. Castrop. n. 20.* probabile ef-
 fe, religiosum obligatum non esse bona sic acquisita
 applicare dictæ Cameræ ante sententiam Judicis, sed
 posse monasterio cedere, eò quòd, cum constitutio
 hæc sit lex pœnalis privans religionem jure quasito,
 non videatur habere vim ante judicis sententiam,
 pro ut indicant verba dictæ constitutionis: *Quibus*
in vita privati fuerunt; nempe per sententiam. In-
 super statuit Gregor. XIII. in Bulla sua. *Officii nostri.*
 Ut bona quocumque modo acquisita à regulari extra
 claustrum degente, etiam cum legitima venia sui
 prælati, pertinere ad Cameram Apostolicam, nec
 monasterio alterive operi pio adjudicari posse, cujus-
 quoque Bulla meminit Barbof. *in c. fin. h. r. n. 15.* ex-
 pressè dicens de ejectis, quòd undecunque acquisita
 ab iis cedant Cameræ Apostolicæ post eorum obi-
 tum, si decedant extra religionem. Pro eo verò, num
 monachi fugitivi bona, quæ sub habitu clericali mul-
 ta acquirunt, subjecta sunt spoliis Cameræ Apostoli-
 cæ, remittit ad Ricc. *in praxi aur. resol. 389. per co-*
ram. De cætero quòd dictum in antecedentibus de
 libera administratione, quam habet ejectus à se ac-
 quisitorum, non extendere se eam ad usus vanos &
 illicitos; id ita admittunt Mol. *tom. 2. tr. 2. de just. d.*
276. vers. quod ad ceteros. Less. l. c. n. 113. ut in istius-
 modi usus ab iis facta distributio nihilominus valeat,
 dum usu receptum, sic ab iis accipientes non obliga-
 ri ad restitutionem contrarium, nimirum aliter di-
 stributa ab iis, quàm in honestos usus esse obnoxia re-
 stituiti, tenente Castrop. *cit. p. 19. n. 9.* eò quòd cre-
 dendum non sit, religionem vel Ecclesiam, cui ea
 bona quò ad Dominium & proprietatem compe-
 tunt, concedere illis administrationem in quoscun-
 que usus etiam vanos; cum hic concessionis modus
 nec necessarius sit, nec decens.

Quest. 868. An religio teneatur reddere
 ejectis donata sibi ab iis?

Resp. Non teneri religionem ea bona, quæ justè
 expulsus in eam contulit absolutè per modum
 cujusdam liberalis elemosynæ (uti contulisse cen-
 setur, si ea contulit, nullâ adjectâ conditione, neque
 enim cenferi potest sub ea conditione donasse; si in
 religione permansero, cum animum habuerit sem-
 per in ea perseverandi, nec quicquam de deserenda
 illa cogitaverit, jusque ipsum hunc animum perse-
 verandi præsumat, adeoque dicta conditio in ta-
 li donatione non imbibatur ut Castrop. *l. c. p. 17.*
§. 2. n. 3. juncto num. 6.) potius reddere, quàm
 pauperes vel hospitale, si illis donasset. Sequitur
 ex dictis à potiore ex eo, quòd nequidem juxta
 probabiliorem religio prior transiturò licitè ad aliam
 reddere teneatur sibi ab eo donata conferenda ad
 secundam religionem, ut dictum *præcedente cap. &*
tenent Mol. tom. 1. de just. d. 140. vers. quando re-
ligiosus.

L III

ligiosus. Azor. *cit. l. 12. c. 15. q. 3. & c. 16. q. 8.* Sanch. *l. 7. mor. c. 32. n. 8.* Suar. *l. c. r. 8. l. 3. c. 14. n. 5.* Castrop. *Loc. proxime cit. n. 3.* His non obstante, quod soluto matrimonio rato per professionem religionis aut dispensationem pontificiam dos sponsæ reddatur, cum ea illi reddatur, quia ejus dominium semper retinuit. Atque ita in specie ut idemp. *18. n. 2.* & latius, Suar. *l. c. an. 22.* societas non professis ab ea dimissis, si quæ ab illis donata accepit, ex rigore justitiæ reddere non tenetur, quia ea donata sine omni spe recuperationis, qui modus donandi religiosi societatis convenientior est, ut ait Castrop. ne liberius vivant, sperantes se non dimitte-ndos ob non reddenda bona donata. Quin & Societati magis expediens ut possit liberius discipulos dimittere, quamvis tamen, ut iidem, societas ex æquitate soleat bona aliqua ab iis accepta reddere iidem, præcipue si iis ad sui sustentationem egeant.

Quæst. 869. Num fugitivos & ejectos iuste religio teneatur alere.

I. Resp. Primò: Tametsi fugitivos & apostatas per se loquendo alere teneretur religio, quia sub ejus cura & potestate existunt, ut Castrop. *cit. p. 18. n. 3.* ob malitiam tamen eorum, dum malitiosè se monasterii servitio & gubernatione, ob quæ eis debita alimenta, subducunt, monasterium ab hac obligatione liberari tenet. Idem. item Sanch. *l. 6. c. 9. n. 21.* Pirh. *h. t. n. 191.* Wiestn. *n. 170.* Tambur. & alii. Idque exemplo filii, quem à consortio suo malitiosè discedentem non tenetur alere pater, ut Pinell. *in l. 1. c. de bon. mater. p. 1. n. 54.* Surd. *de Aliment. lit. 7. q. 7. n. 1.* item uxoris culpâ suâ divertentis à marito, quam is alere non tenetur ut cum Gl. *in c. significasti. de divor. v. materiam.* Palacios *in rub. de donat. inter vir. & uxor. §. 64. a. n. 6.* quin & ut Wiestn. cum cit. Gl. & AA. expediat Prælatum ad hoc, ut necessariis vitæ subsidiis deficientibus, pœnitentiæ & reditibus consilia capiant.

2. Resp. Secundò: Sed neque iuste ejectos (secus est de injuste ejectis, utpote qui possessione jurium per professionem quæstorum indebitè spoliatus non excidit jure percipiendi alimenta à monasterio) alere tenetur; cum à cura & gubernatione religionis in gravis delicti & incorrigibilitatis pœnam sunt exclusi. Surd. *l. c. q. 35. n. 1.* Sanch. *n. 20.* Barbof. *in c. fin. h. t. n. 4.* Wiestn. *l. c.* Quòd si tamen fugitivus aut ejectus in alio Monasterio ejusdem ordinis est collocatus, huic aut priori monasterio atulit bona, æquum est, ut ex iis alatur. Pirh. *n. 191.* Barbof. *l. c. n. 21.* juxta *c. de lapsis. caus. 16. q. 6.* & si utriusque attulit quid modicum, utrumque contribuere debet, ut Barbof. *l. c.* cum Rodriq. & aliis. Si verò non atulit bona vel non sufficientia pro sui alimentatione secundo monasterio, adhuc alendus expensis prioris monasterii, & si illud non habeat, tunc eum alatur, alere eum debet secundum monasterium; ita Pirh. & Barbof. *ll. cit.* citatis Host. *in c. fin. h. t. n. ult.* Abb. *ibid. n. ult.* Butrio *n. 14.* Cardin. *n. 2. q. 10.* Anchar. *n. 9.* Azor. *cit. l. 12. c. 17. q. 3.* quòd tamen postremum, præsertim si secundum monasterium sit diversi ordinis, non probat Castrop. *cit. p. 18. n. 4.* citans pro se Gl. *in c. si quis raptaverit. 16. q. 6. v. cautiore.* Sylv. *V. apostasia. q. 9. n. 12.* Covar. *de testam. c. 1. n. 20.* Molin. *som. 1. de just. d. 140. vers. quando relig.* Sanch. *cit. c. 32. n. 46.* Suar. *cit. l. 3. c. 14. n. 11.* eò quòd æquum non sit monasterium vel religionem alienam gravari ob religiosi sibi non competentis delicta. Neque placet ei limitatio, quâ aliqui limitant hoc ipsum, minime, quòd secundum monasterium teneatur eum alere si obsequia ab illo & eidem præstita æqui-

valeant alimentis, ut Sanch. *l. c.* eò quòd secundum monasterium non teneatur ea obsequia loco alimentorum acceptare. Unde rectius addit Pirh. *l. c.* in eo casu, dum neutrum monasterium eum alere potest; generalem vel capitulum generale providere debere, ac imperare alicui monasterio (intellige sui ordinis sufficienti ad hoc) aut autoritate à papa sibi delegata alteri monasterio ut fugitivum & ejectum recipiat ad agendam pœnitentiam, eique ex misericordia alimenta præstet, si aliunde ea habere non potest. Vel denique Episcopum in defectu aliorum mediatorum teneri subvenire ex generali obligatione, quâ tenetur subvenire pauperibus. ut Sylv. *l. c. q. 10.* Azor. *l. c. c. 17. q. 3.* Sanch. *cit. c. 9. n. 14.*

Quæst. 870. An & qualiter religio solveatur teneatur quæ fugitivi & ejecti, apostata extra religionem consumplerunt in sui alimentationem, vel alii in eorum reductionem.

I. Resp. Ad primum: Factas à fugitivo & ejecto iuste (secus iterum est de injuste ejectis) expensas in sui alimentationem & hinc contracta ab iis debita solveere non tenetur monasterium; quia eos secundum jam dicta alere non tenebatur Rodriq. *Tom. 1. qq. reg. q. 33. a. 11.* Tamb. *de jur. Abb. Tom. 3. d. 8. q. 5. n. 2.* Castrop. *rr. 16. d. 4. p. 17. n. 2.* Barb. *l. c. n. 4.* Pirh. *cit. n. 191.* Wiestn. *h. t. n. 172.* Quòd si tamen bona ab iis tempore fugæ, ejectionis, apostasie acquisita accipiat monasterium, tenetur ex iis solveere contracta ab illis debita, ut AA. iidem, ne locupletari videatur cum damno aliorum contra *c. locupletari de reg. jur. in 6.* quin & ut Castrop. *l. c.* ipse fugitivus, ejectus, apostata, si habeat suæ administrationi & dispositioni concessa, ex ipsis satisfacere potest & debet creditoribus suis, qui ipsi spe solutionis alimenta subministrarunt.

2. Resp. Ad secundum: Factas tamen impensas ab alio quodam in illorum reductionem ad ordinem, tenetur solveere monasterium, etiam dum ei nihil ab iis relictum; quia in monasterii utilitatem factæ sunt, & talis reducens utiliter gessit negotia illius; non secus ac Dominus expensas factas in reductionem servi ad potestatem suam tenetur solveere. Sanch. *cit. c. 9. n. 22.* Castrop. *l. c.* Barbof. *cit. n. 4.* Idem dicens de expensis necessariis, quas fugitivus, ejectus, pœnitentiâ ductus sponte rediens in suum reditum fecit, uti tenetur monasterium solveere, quæ pro eo revocando tenebatur expendere.

Quæst. 871. Quanam sint pœnae fugitivorum & apostatarum, eorumque, qui ad fugam & apostasiam cooperantur, aut eos recipiunt.

I. Resp. Primò: Fugitivis qua talibus & in discriminatim omnibus nullæ pœnæ, nullaque excommunicatio aut censura ipso jure incurrenda, saltem jure communi statuta. Nav. *comment. 2. de regul. n. 61.* Suar. *cit. l. 3. c. 1. n. 10.* Castrop. *l. c. p. 17. n. 8.* Wiestn. *h. t. n. 148.* nam dum *c. ne cleric. vel monach. in 6.* pœna excommunicationis statuitur demisso habitu fugitivis, ea non imponitur, ob fugam, sed ob dimissionem habitus ut Castrop. *l. c.* quin & solis sine licentia superioris aut consilio majoris partis conventus ad studia literarum dimisso habitu discedentibus, ut Wiestn. Item dum *Extravag. 1. de regul. excommunicantur religiosi sine licentia recedentes & vagantes*, sermò tantum est de recedentibus dimisso vel non dimisso habitu animo transeundi ad alium ordinem, postquam moniti de reditu intra dies 15. à die monitionis non revertantur, cadente excommunicatione super non reditu intra tot dies Castrop. Wiestn. *l. c.*

Item

Item dum in Bulla Pauli IV. quae incipit *divina bonitas*. Variæ statuuntur pœnæ contra temerè vagantes extra religionem non comprehenduntur, nisi solum fugitivi, apostatae, pro ut satis colligitur ex multis repetitio in ea verbo: *apostata*. Ita idem. Uti & ex proamio & tenore Bullæ Pii IV. quae incipit: *sedes apostolica*, & est confirmatoria cit. Bullæ Paulinæ, dum in ea protestatur pontifex se velle contra apostasiam plenius procedere, & eam, quantum est de se, penitus eliminare, adeoque horum pontificum intentio non est, excommunicare simpliciter fugitivos. Ita Suaz. *l. c. c. 2. n. 13*. Sanch. *in sum. l. 6. c. 8. n. 10*. Castrop. *Wiestn. ll. cit. Dixi tamen: de jure communi; vi enim juris specialis & specialium privilegiorum cuius ferè religioni concessorum fugitivos & apostatas ipso jure incurrere excommunicationem ait Reiffens. h. t. n. 255*. citatis Casarub. *in compend. v. fugitivus*. Donat. *Tom. 1. tr. 7. n. 25*. Pelliz. *Tom. 2. tr. 8. c. 8. n. 49*. Varia istiusmodi privilegia & Bullas pontificias adducentibus. Quamvis Castrop. *l. c.* dicat an ex constitutionibus in favorem aliquarum religionum editis fugitivi non apostatae excommunicentur aliisque pœnas incurrant, non esse suum definire, sed ab unoquoque desuper suas constitutiones examinandas. Sed neque ex eo, dum istiusmodi Bullæ utuntur verbo generali: *recedere, dimittere, desicere à religione*, satis colligi, comprehendi simpliciter fugitivos non apostatas; cum hi religionem non simpliciter dimittant aut ab ea recedant, sed ad tempus (nisi fortè post discessum animo mutato cogitent absolute non redire, & eo animo habitum dimittant) & pœnæ non sint extendendæ. Unde Sanch. *l. c. c. 7. n. 11*. censet, excommunicationem aliisque pœnas latas contra recedentes à societate in Bullis Pauli III. Pii V. Gregor. XIII. de quibus *Compend. privileg. Societ. V. apostata*, solos fugitivos apostatas comprehendendi, contrarium tamen sentiente Suaz. *cit. l. 3. c. 2. n. 16*.

2. Resp. Secundò: Tametsi spectando specialia religionum constitutiones & privilegia, ferè in omnibus religionibus excommunicatio Pontifici vel Generali reservata aliisque pœnæ & inhabilitates ad officia ordinis sint statutæ ut Castrop. *cit. p. 16. n. 13. in fine*. verè tamen apostatis, si jus commune spectetur, nullas pœnas aut censuras ipso jure latas statutas cum Nav. *l. c. n. 61*, & Suaz. *l. c. c. 1. n. 10. § 31*. tradit Castrop. *cit. p. 16. n. 10*. contrarium asserente Reiffens. *n. 256*. & adducente *c. fin. de apostatis*. Juxta quod suscipiens in Apostasia Ordinem sacrum (secus est de suscipiente Ordines minores) est suspensus ab executione ordinis, non cessante etiam hac suspensione ob reditum illius ad religionem sine dispensatione Apostolica, ita tamen, ut citra illam, si nullum in apostasia recepit ordinem sacrum, reditu ad ordinem sit habilis ad suscipiendos & exercendos. Ut Castrop. *n. 12*. Verùm ad id respondet idem hanc suspensionem non impositam ob crimen apostasie; sed ob crimen receptionis ordinum sacrorum in eo pravo & infami statu. Item adducente *c. fin. dist. 50. § c. cum illorum de sent. ex com.* vi quorum textuum sint irregulares. Item Concilium Trident. *sess. 25. de regul. c. 19*. ex quo desumpto argumento, dum ibi dicitur; *interim nullo sui ordinis privilegio juventur*; priventur privilegiis ordinis, quàm diu in apostasia perseverant. His adde, quòd Paul. IV. in cit. sua Bulla à religione suspendit in perpetuum ab omni ordinis Ecclesiastici executione, ab omni gradu, omnibusque beneficiis obtentis & eorum fructibus ac insuper inhabiles reddit ad quoscunque gradus & beneficia imposterum obtinenda, quæ ipsa admittit

R. P. Laur. Jur. Can. Lib. III.

Suar. *l. c. c. 2. n. 12. § seq.* Verùm ait Castrop. teste Sanch. *l. 6. sum. c. 8. n. 30*. hanc Bullam non receptam.

3. Resp. Tertio: De cooperantibus ad apostasiam, apostatamque recipientibus, idem dicendum, quod de apostatis ipsis; nimirum jure communi nullas latas contra eos pœnas; spectatis tamen privilegiis particularibus religionum, excommunicationem ipso facto incurrendam statutam esse, puta ab Innoc. IV. Leone X. Julio II. ut habetur *in compend. privileg. mendicantium V. apostata. §. 8. & speciatim in compend. privileg. Societ. §. 3. & eod. §. 3.* ubi expressè: *Per privilegium concessum Eremitanis S. August. nostri ab ordine recedentes, nisi post mandatum cujusvis superioris eis dem factum intra dies octo proximos ad obedientiam redierint, excommunicationis lata sententia panam incurrunt, soli summo pontifici reservatam; eidemque sententia subjacent omnes, qui eis auxilium, consilium, favorem præstiterint.* Item §. 4. ubi: *Per privilegium concessum Minoribus ab Innoc. IV. qui retinent nostros sine licentia recedentes ipso facto sunt excommunicati, constat ex eodem compendio privileg. mendicantium, hoc haberi per Bullam authenticam.*

Porro cooperatio in ordine ad hanc pœnam, est duplex; positiva & negativa; positive quis dicitur cooperari fugæ & apostasie, suadendo, consulendo, approbando, eam recipiendo, occultando, defendendo fugitivum. Quod tamen postremum sic distinguit Castrop. *l. c. p. 18. n. 1.* ut procedat & peccetur graviter, adeoque incurri videatur dicta excommunicatio, si receptione hac, sustentatione, occultatione, defensione fugitivus firmetur in sua apostasia; secus, si per eam non firmetur, nullaque majore in ea perseverantia causetur, sic apostasie cooperari aliquem, ex eo non satis colligi, cum Suaz. *cit. c. 3. n. 2.* ait Castrop. si fugitivus recipiatur hospitio & sustentetur causâ amicitie, consanguinitatis, gratitudinis, alioque honesto fine, cum istæ actiones ex tali fine susceptæ nimis indifferentes, ut ad perseverantiam in apostasia fovendam conducere possint, sicut foveret eam, si fugitivo suppeditaretur pecunia, equus aliave, ut commodius fugeret, ut Suaz. *l. c.* Idem de occultatione illius dicendum, non dici cooperationem, aut peccari per eam, si aliis à religione sua occultaretur, ne ipse ejusque religio detrimentum honoris pateretur; secus si occultaretur religiosi sui ordinis, maxime prælatis, ne caperetur & reduceretur ab iis. Nisi fortè occultaretur eâ intentione, ne ista occasione capiatur, dum speratur reducendus postmodum minore cum dedecore minori que pœnâ ut Suaz. & Castrop. *ll. cit.* Idem dicendum de defensione illius, si defendatur, ne ab aliis injuriatur; secus, ne capiatur à prælato ejusve vices gerentibus, ita etiam ut non excusetur, eum ab iis defendens vi, spe aliâ vice commodius & decentius reducendum; cum non facienda mala (quale est vi resistere prælatis, eum reducere volentibus) ut evaniant bona. Castrop. De cetero cooperari negative, ut dum apostasia non impediretur ab aliquo, qui id posset, etsi peccatum grave sit contra caritatem, quâ quilibet obligatus est malum proximi, præsertim spirituale, dum commodè, hoc est, sine suo detrimento potest; taliter inquam cooperari, non videtur obnoxium excommunicationi. Magis fortè dubitari posset, si non impediendo apostasiam peccaret contra justitiam, dum nimirum ex officio suo vel contractu inito ad hoc tenebatur; quia talis adhuc potius censetur moraliter cooperari. Qualiter verò, qui ad apostasiam cooperatus est, teneatur ad satisfactionem & restitutionem, vide Castrop. *l. c. n. 3.* fusè id examinantem.

LIII 2

TITU-